

4
ingini 2 lei

Ecoul

**Nu cetiți acest
ziar cei căsătoriți cu
femei din neamul bar-
barilor cari ne ucid mi-
șelește frații!**

Director și proprietar
INST. I. ȘTEFĂNESCU

Onor Palatul Cultural Arad

Redactoare-șefă:
FICIA CIURA-ȘTEFĂNESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
a Em. Ungureanu, la Tipografia
„NAȚIONALĂ”, Timișoara

Oameni și fapte

...esa: „Verde cu două
— cum am scris și ieri
ându-se pe scena Teatru-
țional Cluj, adăpostit la
ara, a dat imbold unor
tori al condelui (il pri-
cum îl mănutesc...) să se
scă, dintr'odată, că-s dum-
(olo!) cel obomăși că fa-
pe „criticii dramatici”...
e, credeți, dragi cetitori,
nrm, în contradictoriu...
naestrii”? Din mefehă
olemăcă?... Ar fi prea
?... Să ndrăsnim, să ne
am — niște „simpli ga-
l” — cu niște „erudiți”...
și'n vasta și complicata
a TEATRULUI?

Nu! Nu!...
venile, pe cari le vizăm
cunoscători în toate ma-
ările artistice, darmitte în
ele LITERATURII DRA-
ICE și'n toate artificile
rilor cari pun în scenă o
... toți, numai „ași” — nici
măcar călă — au atâta
itate n materile... încât, ce
unem? blefii de noi... n'a-
curajul să luptăm cu dăn-

...rucăt privește înă, valoa-
terară românească, pură,
atică și perfect teatrală a

ari lupte în Africa

...IRO, 13 (Rador). — Marele
r general britanic, din
a publicat, Vineri, comu-
l următor:

...desertul occidental, restu-
armatele italiene înfrante
ună să se retragă urmărît
roape de forțele noastre
ate.

...lângă cel trei generali de
superior, semnalati erl ca
prizonieri, încă doi ofiteri
ali comandanți de divizii,
ă acum în mâinile noastre.
rul prizonierilor a crescut
cu mai multe mii, dar
fîind amploarea bătăliei,
imposibil să se dea vreo
precisă.

...tot lungul frontierei Suda-
patriuete noastre conti-
ă hărțulască pe inamic și
provoace pierderi.

emur puternic în țara Galilor

...NDRA, 13 (Rador). — Un
mur, care a durat 43 de
de, a fost resimțit în mal
orașe din comitatul Car-
in nordul țării Gallor.

...plesel: „Verde cu două stele”,
ne luăm o îndrăzneală (care ne
poate fi pernicioasă de se vor
supăra domnil „critici drama-
tici al Timișorți”) să pretindem
a invita pe orice om cu bun
simț, s'o vadă și să judece!

Dacă nu-l perfect morală și
național-socială — însă, integ-
ral originală românească! —
plesa lui Iosif Vancu?

Autorul n'a avut pretențiunea
să scoată o teză! — din cecece
a construit dânsul — totuși!
„Verde cu două stele” este o
manifestare de simțăminte ce se
integrează cu aspirațiunile spre
o morală nouă — și crestată
pe păghla realismului ce nu
l-au înțeles toate conducerile
Țării și ale Neamului, timp de
22 de ani, dela Unirea cea Ma-
re și până azi!

Adevărata dragoste de pă-
mântul strămoșesc și toate te-
zaurile naționale pornesc de jos
în sus!

Cine are curajul să mă des-
mintă — să ncerce!

Const. I. Ștefănescu

Pe drumul Clujului

Suie carăle lui Iancu, drum de flăcări, pe Feleac,
Focuri se aprind pe creste și din creste n vârful de veac;

Sdrențuită și flămândă țundra moțului tot suie
Când în cară, drum de flăcări, când pe jos spre cetățuie..

În oraș, lăcătuite porțile se strâng de frică,
Tremură după zăbrele ceata groșilor „voinică”..

Panopliile se ndoate sub armuri medievale —
Cât de trist răsună gongul peste vârful de catedrale!

Veacuri negre-și duc b estemul peste liota grofească..
Supți de bir, de munci, de lanțuri și minciuna mpărătească.

S'au pornit din vârful de codrii, greu ca și o vijelie,
Moți sătui de legi nedrepte și nedreaptă tiranie;

Sub opînca umilită pasul cremene se face
Și în pumnii lor de piatră toată ungurimea zace;

Ascutișuri de săcure scot arșiți de foc sub tample —
De aleanul lor din suflet drumul Clujului se umple!

Suie carăle lui Iancu, drum de flăcări pe Feleac,
Focuri se aprind pe creste și din creste n vârful de veac;

Bate ceasul cel din urmă în cetatea nemeșească —
Peste evul lor, de cioclii, rade coasa cea moșească!
Florica Ciura-Ștefănescu

Vastă organizație comunistă de evrei descoperită și arestată în Capitală

**Banda făcea și un ntens trafic de aur
pe care-l transporta în străinătate**

BUCUREȘTI, 13 (SIR). — La o organizație de co-
muniști, cari activează în
mod intens, s'au luat mă-
suri pentru descoperirea și
arestarea lor. În urma in-
dicațiilor primite, autorită-

țile au făcut descinderi, ca-
re au avut rezultate mai
mult decât satisfăcătoare
Într'o cameră se aflau
adunși în jurul unei mese,
următoarele persoane: Jo-
sub Abramovici, șeful ban-

dei, Leia Abramovici, soția
susnumitului Leon Abramo-
vici, negustor de cherestea,
Herman Abramovici, co-
merciant pe cereale, Lazăr
Eskenssy, dentist, Berl Ro-
(Continuare în pag. III-a)

Dati Stalin și Molotov
candidează în Basarabia
la apropiatele alegeri
pentru sovietul suprem

MOSCOVA, 13 (Rador).
— Corespondentul agen-
ției D.N.B. anunță, după
ziarele sovietice, ca dnii
Stalin și Molotov au ac-
ceptat să candideze în
Basarabia, la apropiatele
alegeri pentru sovietul
suprem.

D. Stalin va candida la
Chișinău, iar d. Molotov
la Bălți.

Un război japoano-ame-
rican ar fi o nebunie
— scrie presa
japoneză

TOKIO, 13 (Rador). — Agen-
ția „Stefani” transmite:
Ziarul „Yomuri”, comentând
embargoul introdus de Statele
Unite asupra fierului și nichel-
ului, scrie că Washingtonul nu
neglijază nimic în cecece ar
putea înrăutăți raporturile cu
Japonia, cu toate sforțările fă-
cute de aceasta spre a imple-
deca o încordare.

Ziarul amintește că declara-
țiile făcute de ministerul de
externe japonez, d. Matsuoka,
cu privire la țelurile urmărite
de pactul tripartit, precum și
afirmația sa repetată că un răz-
boi japoano-american ar fi o ne-
bunie.

Ziarul încheie arătând că d.
Roosevelt se înșală dacă crede,
că va putea opri mersul Japo-
niei prin măsurile economice.

Cartea Cărașului

Inginer Virgil Birou: „Oameni și locuri din Căraș”

II
„Cărașanul — ca orice român
— iubesc copiii”. Sistemul de
un copil” l-au împus vremile,
condițiile lor economice, subju-
garea străinului și apoi și „sen-
timentalismul exagerat, inerent
firii bănașului, din dragostea
prea mare a tot ce-l frumos și
pompos, care-l soră bună cu va-
nitatea”. Gheorghe Mîngea —
țăranul pe care d. Birou a reu-
șit să-l consacreze în literatura
noastră — își adună și își în-
temelază răspunsurile din „ne-
cazurile lui”, din experiența,
din realitatea socială.

Pământul a fost al lui, dela
inceputul veacurilor. Astăzi și
de mult vreme, al lui mai era
întreg l-au furat străinii asu-
pritori — și „domnii” lui, când
au ajuns în fruntea Țării, nu l-
au dat, cum se cuvenea, înapoi.
Gheorghe Mîngea, „în feșul
cum el pune problema, deschide
perspective nestudiate îndeaj ns
până acum, pe terenul ps holo-
gic aplicat”. Așa cum grăiește
Gheorghe Mîngea, numai moldo-
veanul Ion Roată, alt țăran
care a intrat în istoria noastră,
a mai vorbit atât de luminos și
atât de convingător, în acele

„plecate cerele”, scrise culacii
mi și sânge, în jalba înaintată
Divanului A-hoc, la 9 Noem-
brie 1859. (Că până în ziua de
azi scriu — atunci jalba — toate
sarcinile cele mai grele, numai
asupra noastră au fost puse, și
nici de nici unele bunuri ale
țării nu ne-am învrednicit, iar
alți fără să fie puși la nici o
p vară de toată mana țării s'au
bucurat”.

Gheorghe Mîngea, țăranul că-
rașan, în 1900, vorbește tot așa,
din „necazurile lui”, care-s tot
așa ca la 1859. D. Birou ple-
dează cauza Românilor cără-
șeni, cum nu știm dacă a mai
pledat-o altcineva, cu atâta dra-
goste în literatură noastră. Prin
graful lui Gheorghe Mîngea, au-
torul par. că vrea să spună, tu-
tutor, să se vadă până în inima
veacurilor: Vreți să aveți copii!

mulți în Banat? Bănățenii ubesc
copiii. Dar, dați-l pământul
înapoi, dați-i bogăția Banatului
pe care l-a furat o asuprirea
străină! Așa cum ar spune
„jalba” lui Ion Roată: „Să se
cea nă și să se desbată dreptu-
rile noastre, și ce face o țară va
găsi că suntem datori, cu su-
dorile noastre vom plăti. Că o-
mul ca sa scape din robie și sa
fie stăpân la casa, vatra și ogo-
rul său, cu tragere de inimă va
lucra și se va răscumpăra”.

În capitole succesive, autorul
descrie, cu un talent remarcabil,
peisajul cărașan: „Reșița”,
„Anina”, „Semenicul”, „Oravița
și orăvițenii”, „Almăjul”, „Sasca”,
până la Moldova, Dunăre și
Ada-Kaleh. Nuanta sufl teacă,
în toate descrierile, e de o a-
naliză fină și redată într'un vo-
(Continuare în pag. 2).

Tribuna liberă

RASPUNS ASERTIUNILOR D-lui SABIN V. DRAGOI

Din partea dlui Filaret Barbu primim următoarele:

Domnule Director,

Din cauză că „Vestul” a fost suprimat, vă rog, să binevoiți a publica în prețiosul *Du ziar*, pe răspunderea mea personală, răspunsul ce-l dătoresc dlui Sabin V. Drăgoi, directorul Conservatorului din localitate, deoarece opinia publică așteaptă această justificare.

Cu stimă,
Filaret Barbu

Tim, 12 Dec. 1940.

În Nrul 2485 al Vestului, au apărut sub forma unui interviu, unele declarații ale dlui Sabin V. Drăgoi în legătură cu mine.

Reprezentantul ziarului Vestul l-a pus următoarea întrebare:

„In ce măsură ați contribuit dv. ca d. Filaret Barbu să vină la Timișoara și dacă dv. l-ați chemat, așa cum s'a afirmat?”

D. Sabin V. Drăgoi a răspuns:

„L-am sfătuit atât pe dânsul cât și pe răposata sa mamă, în repetate rânduri când am fost în Lugoj pe motivul insuficienței studiilor de specialitate.”

Regret, pentru însăși buna reputație muzicală a dlui Drăgoi, că realitatea îl desminte chiar cu actele pe care dânsul pare că uită că le-a semnat. Estrea dlui Drăgoi însă, nu mă surprinde, deși l-am avansat, atât în raporturile sociale, cât și în articolele și cronicile mele muzicale o neîndolosoasă stimă și solidaritate colegială.

Întâi, țin să precizez că niciunde și nicidecum n'am afirmat, că aș fi fost chemat de dânsul la Timișoara. O caracteristică notă de rivalitate îndepărtează adesea oamenii unii de alții, iar în ce-l privește pe d. Drăgoi dsa a cultivat cu multă îndemânare, izotarea. De aceea, cum era să mă cheme tocmai dsa în Metropola unde vrea să rămână cel dintâi și singurul?

Decât că acolo în Lugojul tradițiilor muzicii bănățene, imi aveam și eu rolul și activitatea prin care mi-am deschis drum spre porțile zăvorâte ale Timișorului muzicale. N'am venit la Timișoara din anonimat, ci — d. Drăgoi o știe prea bine — de pe catedra de director al Conservatorului comunal din Lugoj, iar ca dirijor, am adus cu mine doisprezece ani de conducere a celui mai bun și vechi cor din Banat, a Corului Vidu.

Redactorul Vestului însă, insistă, întrebând „Dsa a fost totuși chemat de cineva?”

D. S. V. Drăgoi, a răspuns: „Nu. Dsa nu a fost chemat de nimeni, ci s'a îmbiat, oferindu-se singur. Dacă totuși l-a reclamat cineva, aceștia au fost dintre rubedeniile sale apropiate, ușor de înțeles cine, cari au intervenit pe lângă rezidenție, pe lângă primăria municipiului și nu mai puțin prin presă.”

D. Sabin V. Drăgoi se menține în o minoră notă de evazivitate. Dânsul evită să precizeze cine și cum a intervenit. În schimb încearcă o ciudată justificare, invocând marturia unui mort, care e însăși mama mea. Morților însă, cinstit este, a nu le amesteca memoria în oportunitățile noastre asertiuni.

Desmint categoric afirmația dlui Drăgoi, că laș și solicitat ca să mă aducă la Timișoara. Și ca atare nu l-am prilejuit nicidecum ocazia de a mă refuza „pentru insuficiența studiilor de specialitate”, cum îi place dânsului să înșinueze.

Studiile mele de specialitate? Iată o chestiune de formă, care neliniștește pe d. Drăgoi în fond

El bine, am plăcerea să l reamintesc dlui Drăgoi că am studiat în Viena, centru de recunoscută tradiție atât în domeniul pedagogiei, cât și al manifestărilor muzicale. La „Neues Wiener Konservatorium” am studiat armonia și contrapunctul, iar ca specialitate am absolvit școala de maeștrii dirijori (Kapellmeisters hule), de sub conducerea muzicală a maeștrului Nitius. Și cu toate că — din cauza că am fost solicitat să preluau conducerea corului Vidu, am întrerupt studiile, totuși, pentru râvna de a cunoaște și a mă pregăti pentru vocația muzicală ce o simțeam ca un stapaneș e toate năzuințele — m'am reintors la Viena, studiind în particular compoziția și audind cursurile de istoria muzicii estetice și dramaturgia operii.

În temeiul certificatelor și a cunoștințelor mele muzicale, Ministerul Educației Naționale, constatând că îndeplinesc condițiile cerute de art. 12 din Regulamentul pentru învățământul particular al Muzicii și Dicțiunii (adică a conservatoarelor comunale), mi-a eliberat convenita autorizație de a preda cursuri de teoria muzicii, armonie și conducerea ansamblului coral și orchestral, în temeiul căreia am fost director și profesor al Conservatorului comunal din Lugoj.

Conservatorul com. din Timișoara funcționează pe baza aceluiași regulament al aceluiași Minister. În consecință: drepturile mele de a funcționa, au fost și si sunt valabile și pentru Conservatorul pe care îl conduce d. Sabin Drăgoi. Decât că d. Drăgoi știe că în materie de artă, nu certificatele au fost acelea cari au dat prestigiul unui autor, ci opera, puterea talentului care a creat-o. Iar experiența, prin muncă și rezultate neîndolosoase, premerge oricărui petecă de hârtie, pe cari se bazează toți cei cari cred că talentul se învață în școli. Talentul se naște, iar școala îl pune la dispoziție elementele de dezvoltare. Atât în țară, dar mai ales în strălănatate, au fost și sunt foarte mulți muzicleni cu renume, profesori de conservatoare și chiar de academii, cari nu profesază pe baza așa ziselor certificate.

D. Sabin V. Drăgoi mai afirmă că nu m'a reclamat la Timișoara. Are dreptate. Decât că dsa susține că aș fi fost reclamat de unele rubedenii, cari ar fi intervenit pe la rezidențele primăriei și prin presă. Îl desmint din nou. Nici o rudenie a mea n'a intervenit pentru venirea mea la Timișoara. Atât conducătorii fostei Rezidenții, cât și foștii conducători ai Primăriei stau mărturie că asertiunile d-lui Drăgoi nu se întemeiază pe adevăr. Iar colec-

țiile ziarelor îi stau la dispoziție, și-l invit să reproducă textul în care s'a insistat pentru aducerea mea la Timișoara. Am intrat la Conservatorul din Timișoara pe bază de cerere, cu respectarea tuturor condițiilor legale. Și din condescendență pentru d. Drăgoi, ca să nu privească în venirea mea la Timișoara vreo intenție de uzurpare a prestigiului d-sale muzical, sau cine știe ce altceva, a fost în prealabil încunostințat despre aceasta. Că atunci n'a avut nimic împotriva, reese textual din avizul favorabil dat pe însăși cererea mea de transferare la Conservatorul comunal, la catedra de orhestră și terle.

Iată avizul d-lui Drăgoi:

No. II. 18527 din 11 Mai 1939. Referat: Intrucât prevederea bugetară s'a făcut și aprobat, iar petiționarul îndeplinește condițiile de numire, resp. ocuparea postului la clasa de orhestră și teorie la această școală, propun să fie trecut din oficiu ca profesor la Conservatorul comunal din Timișoara, în completarea catedrei (forelor de serviciu prevăzute) să îndeplinească și funcțiunea de arhivar al bibliotecii muzicale și agende de secretar, în calitate de ajutor. Sabin V. Drăgoi, director.

În completare reproduc și referatul șefului Serviciului Cultural:

Considerând pregătirea de specialitate a d-lui Filaret Barbu și avizul d-lui Sabin Drăgoi, dir. Conservatorului, având și prevederea bugetară în scopul indicat, nu avem de opinie nimic în contra mutării d-lui Filaret Barbu la Conservatorul com. și ocuparea postului de profesor. Dr. I. Milota.

Apoi, după ce am fost numit, ținese cu notele calificative, pe cari mi le-a dat dsa în calitate de director al Conservatorului sunt dintre cele mai bune, chiar excepționale.

Și ca să se vadă adevăratul rost al utilității venirii mele la Timișoara, — și pentru a pune la punct anumite polemici angajate de unii dirijori locali, — reproduc decizia Nr. VII 16870 1940 a Primăriei, pentru înființarea Corului Municipat:

Not, Primarul Municipiului Timișoara, constatând că în Timișoara se resimte trebuința unei mari afirmări artistice muzicale, precum și necesitatea de a da acestui mare centru industrial posibilitatea unei mai serioase manifestări culturale, că această trebuință culturală se poate satisface prin propovădirea cântecului, ceea ce formează caracteristica bănățeană, și că în care scop se impune o înființarea unui cor compus din tot ce are mai select ca voce societatea timișoreană,

având în vedere că un astfel de cor, zis municipal, înființat în metropola Banatului, ar îndeplini în afară de mistuna culturală și de artă muzicală, un prea frumos și prețios apostolat de înființare și afirmare românească, contribuindu-se astfel prin cântec la reînvierea sentimentului național în acest colț de țară,

având în vedere că în scopul

de mai sus s'a întocmit un proiect regulament intern, privitor la organizarea și funcționarea corului,

având în vedere, că în bugetul Primăriei pe anul financiar 1940-41 la art. 68 s'a alocat suma necesară pentru asigurarea unei normale funcționări a corului municipal,

pe temeiul drepturilor conferite nouă prin dispozițiile art. 15 din legea administrativă,

Decidem: I. Se înființează pe data de 1 Aprilie 1940. „Corul Municipal”, care este o societate muzicală pendinte și subvenționată de Primăria Municipiului Timișoara. „Corul Municipal” va funcționa pe lângă Conser-

vatorul Comunal de Muzică conformitate cu prevederile regulamentului întocmit în scop sub conducerea d-lui Filaret Barbu. Etc., etc.

Și aceasta deci, s'a făcut prealabil încunostințare și ceptare a d-lui Sabin V. D. Miha corul funcționând pe lângă Conservator.

În concluzie, aș vrea să leva când a fost sincer d. Drăgoi atunci când și-a dat avizul precum și notele calificative, pe ac acum, în interviul cu presa Las opinia publică să judece Filaret Barbu

Redacția nu-și ia nici o răspundere asupra celor scrise în această rubrică

Reduceri pe căile ferate pentru Moși și muncitori

BUCUREȘTI, 13 (SIR). — Potrivit aprobării direcțiunii generale C.R.F., moșii cari vor pleca dintr-o stație situată pe porțiunile de linii Cordan-Rogoz și Dobroști-Rogoz-Vaod-Vaşcău vor beneficia de o reducere de 50 la sută din taxele

tarifare respective, dacă solicită bilete cu destinația Arad. Direcția C.F.R. a aprobat muncitorii industriali, forestieri și meseriașii cari călătoresc grupuri de cel puțin cinci persoane să beneficieze de o reducere de 50 la s.tă.

La Timișoara

se mănâncă românește numai la

Manole Ciupală

Restaurantul Gării „Domnița Elena”

„Oameni și locuri din Căraș”

(Urmare din pagina I-a) cabular bogat. Povestirea dlui Brou e cursivă, virtuoaasă. Tot așa și calitatea prozel.

Spiritul de observație e adânc și bogat, original și foarte adesea, acolo unde trebuie, unde se cuvine, e patetic. În alegerea sa, Reporterul Cărașului n'a pierdut nici o clipă din vedere realitatea. A verificat-o cu o mare ușurință. A cercetat la fața locului, acolo unde s'a născut, problemele și preocupările care se impun și a cumpănit întrebările care dau năvală, în lumea satului și în sufletul țărânului cărașan.

„Recița” e un capitol impresionant, dufos și plin de observații fine. Rolul ei, în viața cărașului, e imens fiindcă „între zidurile” ei — cum scrie autorul — se plămădește o concepție nouă, care privește viața economică și socială de mâine a cărașanului și a românului în genere”. A românului, care n'aderează așa de ușor la o altă concepție nouă și diferită

de acela a pământului, a satului „Cel mai bun ucenic al fabricii mele — spune un director de fabrică — sunt românii. Ei sunt cei mai deștepti și își vață ușor meseria... Cum vine însă primăvara, cei mai mulți baeți o șterg la sat. Îi chiamă pământul, îl chiamă dorul mei, sau al bunicii, care-i bat, în cește”.

„Semenicul”, muntele carșului s'a înfrățit cu românul, e cu 65 prîns, în slove, cu același pălmasă și veridică descriere Muntele e o minune a naturii — și cărașenii îl cinstesc „ca pe o ființă supranaturală”. Pe podul, unde l „Baia Vulturului”, în fiecare an, de Sf. Ilie pelerinajul lor oferă aspecte care autorul le-a prins atât fidel și veridic, pe toate, în cea minunată descriere, a țărânului, a oamenilor și a obiceiurilor locului, unde, în concepția cărașanului, „ritualul păgân împacă foarte bine cu știință”.

(Va urma).

„RADEX”

Birou de vămuri, expediții, transporturi internaționale

IMPORT-EXPORT

Primul birou românesc, sediul în Curtici

Telefon și adresa telegrafică: „RADEX” Curtici

Drama din plața Coronini

Cum se răzbună un soț cuprins de gelozie

Mihai Morariu, din strada Gheorghe Nr. 6, trăia separat de soția sa Suzana Morariu, de ceva luni. Aceasta îl părăsire pentru dese scene de gelozie care îl făcea zilnic — și se adesea erau urmate de bătaie sdravene.

Soțul, însă, care-și lubea toată nevasta, nu se putea împăca cu o despărțire. Dimpotrivă, își reclama nevasta, intervenind în diferite rânduri pentru împăcare. Suzana, cu amintirea unui trai prea aspru, își spîns întotdeauna propunerile și continua să trăiască singură.

Vineri dimineața, s'a întâmplat ca Morariu să-și întâlnească soția în piața Coronini, în dreptul casei cu nr. 5. A urmat, între ei, aceeași discuție. Suzana a refuzat, din nou și categoric, invitația de a se reîntoarce la domiciliul soțului. A

cesta, enervat peste măsură, a scos din buzunar o sticlă și a asvârlit-o în fața soției, sticla conținea vitriol — și Morariu o pregătise să-și pedepsească nevasta recalcitrantă.

Ce e mai nostim, e faptul că soluția din sticlă, după ce a răvășit fața Suzanei, a atins și pe d. dr. Alexandru Gros, profesor la școala normală, care ajunsese în dreptul lor tocmai în clipa când Morariu isbise cu sticluța în fața soției lui.

Profesorul s'a ales și el cu câteva arsuri de mai mică importanță.

Suzana Morariu e într-o situație disperată. Conținutul sticlei i-a ars complet fața — și atât de grav, că nu se știe dacă i se va putea salva vederea. Ea a fost internată la spitalul de stat.

Mihai Morariu a fost arestat și predat parchetului.

Mișcarea populației timișorene în luna Noembrie 1940

Căsătorii și divorțuri, nașteri și morți

Biroul statistic al primăriei municipiului Timișoara, pe care conduce d. Traian Blădescu, a publicat statistica lunară a mișcării populației timișorene, a stabilit în luna Noembrie, a. crt., cifrele totale și definitive.

Cifrele mișcării populației timișorene sunt deosebit de utile și interesante, fiindcă ele scot în evidență raportul numeric și forța ale diferitelor naționalități. Români, și în luna aceasta, din punct de vedere numeric, mult superioare celor ungarilor și tuturor altor naționalități străine care trăiesc în Timișoara.

Următoarele cifre:

Nașterile

Oficiul stărilor civile a înregistrat, în Noembrie, 127 nașteri, dintre care 105 timișoreni și 22 din provincie; 59 băieți și 68 fete. 105 sunt din părinți legitimi, 12 nelegitimi, iar 3 re-noscuți de tatăl natural. Mamele nelegitime au avut în Noembrie: 6 sub 20 ani, 1 între 20—24 ani, 3 între 25—30 ani, și 2 între 30—85 ani, iar 2 dela 85 ani în sus.

Nașterile, pe naționalități: 47 români, dintre care 43 timișoreni, 1 din județul Timiș-Torontal, 2 din alte părți și 1 din străinătate; 21 unguri (20 timișoreni și 1 svab), (31 timișoreni, iar 8 din

provincie), 2 sârbi, 2 evrei și 1 țigăn.

Decesele

În același lună, au decedat în total 116 inși, 53 bărbați și 63 femei. După vârstă: 17 sunt copii (1 dela 1—4 ani, 2 dela 5—10 ani și 1 dela 10—14 ani), iar 13 bărbați trecuți de 84 ani.

După starea civilă, au decedat: 18 copii legitimi, 3 nelegitimi, 15 bărbați necăsătoriți, 37 căsătorii, 38 văduvi, 3 divorțați și 2 cu stare civilă necunoscută.

Decesele pe naționalități: 32 români (19 din localitate și 13 din provincie), 15 unguri, 50 sârbi, 6 sârbi, 8 evrei și 4 alte naționalități.

Căsătorii

S'au înregistrat 103 căsătorii și anume: 39 miri și 40 mirese sunt de naționalitate română; 24 miri și 28 mirese sunt unguri, 24 miri și 22 mirese șvabi (4 șvabi au luat 2 mărnașe și 2 maghiare); 3 miri și 1 mireasă sârbi, 11 miri și 10 mirese evrei, 1 mire rus și 1 mireasă bulgară.

Divorțuri

3 români au divorțat de 2 românce și o evreică, 5 unguri au divorțat de 2 unguroaice, 2 șvabice și o evreică; 1 șvab a divorțat de o maghiară și 2 evrei au divorțat de 2 evreice.

astă organizație comunistă de evrei descoperită și arestată în Capitală

(Urmare din pag. 1-a)

... agent comercial, Rubin Lustgarten, agent comercial, Moritz Krautzer, comerciant, Wilhelm Krautzer, Elena Drăgănescu, evreică, soțotezată a carei veritabilă identitate urmează să se stabilească și Michel Roșer, elev de liceu.

Toți cei de mai sus au răspândit numeroase manifeste cu caracter subversiv,

instigând la nesupunere față de lege.

Din cercetările făcute, s'a stabilit că Berl Roesner, Rubin Lustgarten și jidanca Elena Drăgănescu făceau un intens trafic de aur, pe care îl adunau și apoi îl transportau în străinătate prin agenții lor de legătură.

Toată banda a fost arestată și înaintată consiliului de război.

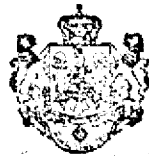
Măine

TRAGEREA LOTERIEI DE STAT

TRAGEREA LOTERIEI MATCĂ SE FACE CU MÂNA.

Publicul este invitat să ia parte la solemnitate în sala Fundației Carol I din Piața Palatului Regal

Statul garantează prin lege secretul jocului și plata câștigurilor

COLECTURILE DESCHISE PANA LA MIEZUL NOPTII

INFORMAȚIUNI

Redacția și administrația ziarului nostru, pentru Arad, e în strada Cornel Popescu Nr. 26, Arad.

ORICE corespondență — pentru satisfacerea ei mai grabnică — rugăm să fie adresată redacției din Timișoara.

Administratorul general al ziarului nostru este d. Mihail R. Cristescu.

Incepând dela 1 Decembrie, d. avocat Titus Ionescu și-a deschis biroul în str. Paris Nr. 8, Et. I, Timișoara, telefon Nr. 45—95.

Gestul pilduitor al unor funcționari. La propunerea d. ing. Iuliu Popovici, șeful serviciului silvic al județului Caraș, personalul silvic din acest județ a renunțat, în folosul Ajutorului Legionar, pentru ajutorarea refugiaților și expulzaților din Ardeal, la cota de 25 la sută, convenită lor din contravențiile descoperite. E un gest pilduitor.

Ceasuri brătară ptr. copii precum și de buzunar și brățară pt. doamne „marcă renumită”, asortiment bogat și estin la

HARTMANN
bijutier
ARAD, Palatul Minorților

Lipsa țigărilor „Naționale” și a tutunului de calitate III-a. De două zile, debitele de tutun din Timișoara nu mai au tutun de calitate III-a și nici țigări „Naționale”. Faptul ne pare cu atât mai inexplicabil cu cât aceste produse se fabrică de către Manufactura de tutun din acest oraș. Semnalăm aceste lipsuri cu rugămintea de fi implinite, căci muncitorii nu-și pot permite luxul de a fuma țigări scumpe.

Inscrierea exportatorilor în Registrul oficial al exportatorilor. Camera de comerț din Timișoara, aduce la cunoștința exportatorilor că au sosit chestionarele și cererile pentru înscrierea în Registrul oficial al exportatorilor. Termenul de înscriere expiră la 31 Decembrie. Firmele noul carcer înscrierea, dacă au făcut export și în anul trecut, vor indica numai anul în care au exportat. Cele înregistrate pentru anul curent urmează să comunice ministerului (Direcțiunea Incurajării Exportului) intențiunea de a continua și în anul viitor comerțul de export, cerând menținerea înregistrării, sau radierea firmei în caz de încetare. Se va menționa numărul înregistrării și se va anexa un tablou despre exporturile efectuate în anul 1939—40, indicându-se: articolul vamal, denumirea mărfii, cantitatea, valoarea și țara de destinație.

Plata salariilor și a pensiilor începe în toată țara la 15 Decembrie

BUCUREȘTI, 13 (SIR).

— D. General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și Președintele Consiliului de Miniștri, a semnat decretul prin care a repartizat pentru angajări, lichidări, ordonanțări și plăți de salarii și pensii pe Decembrie, din bugetul general al statului: lei 1.675.656.

Din această sumă, 1.509.405.000 au fost repartizate pe de partamente pentru plăți de salarii, iar suma de lei 166.251.835 drept subvenție casei de pensii pentru plata pensiilor.

Plățile salariilor și ale pensiunilor vor începe în întreaga țară pe ziua de 15 Decembrie.

România se bucură de simpatia tuturor popoarelor

WASHINGTON, 13 (Rador).

— Ziarul „New-York Times” consacra un articol editorial consecințelor pe care le-a avut seismul din România, spunând, între altele: România, plină de griji produse de război a trebuit să suporte de curând și grelele nenorociri cauzate de cutremur ea se bucură de simpatia tuturor popoarelor.

Cetiți „ECOUL”

Budapesta dirijează presa ungurească din România

Instalațiile ziarului „Hirlap“ din Arad au fost cumpărate la Budapesta de către comunitatea maghiară din România. — Se va edita un cotidian unguresc la Aiud? — Din afacerea dela Budapesta a profitat și „Déli Hirlap“ dela Timișoara

Ni se scrie din Arad:
De câțiva timp a dispărut de pe străzile aradului mută atât de caracteristică a ziaristului evreo-maghiar Major Bela, alintatul, până mai ieri alaltăieri, al partidelor politice din România, al prefecților și primarilor de partid din Arad și chiar al unor înalte autorități din București.
Se știe azi că Major Bela este plecat definitiv la Budapesta, unde face și el pe „martir“ și de unde nu va mai reveni niciodată — cel puțin să sperăm că niciodată — în România.

Un „gheșeft“ bun cu d. Elemér Gyárfás

Veți întreba ce s'a făcut cu averea din România a lui Major alias Mozes Béla? El avea aici, la Arad, una dintre cele mai mari edituri de presă, cu rotativă, cu mașini de cules și un bogat material tipografic.

Linștii-vă. Major alias Mozes Béla nu mai are nici o durere de cap din spre partea acestei averi: a vândut-o toată, pe bani buni, comunității maghiare din România. Transacția s'a făcut în capitala Ungariei, nașl al „gheșeftului“ fiind dnii Gyárfás Elemér, fruntaș al maghiarilor din România și subsecretarul Pataki, dela ministerul de Interne ungar.

Major alias Mozes Béla a jucat întotdeauna pe două tablouri. În toți cei vreo douăzeci și ceva de ani de fericită Românie-Mare, istețul jidan botezat dela Arad a știut să facă la București pe „ziaristul maghiar lolal“ și în același timp să umble și cu ștafete pe la Budapesta. Făcând, sub chipul naiv al autorităților noastre, diverse servicii discrete Budapestei, Major alias Mozes Béla și-a câștigat încrederea dlui Pataki dela ministerul de Interne ungar, prin care s'au vărsat, în cursul anilor, mulți bani pentru presa și propaganda maghiară din România. Venindu-i acum gustul de a pleca din România și aflându-se „martir“ în capitala Ungariei, d. Pataki l-a făcut un ultim serviciu mijlocind vânzarea tipografilor lui din Arad comunității maghiare din România. Major alias Mozes Béla a încasat bani buni în această afacere și banii i s'au plătit chiar la Budapesta, fără nici un risc pentru evreu și cu o pagubă considerabilă pentru statul român, care nu-și poate încasa drepturile cuvenite din această schimbare de patrimoniu, făcută dincolo de frontieră.

Să facem un mare cotidian la Aiud...

S'ar putea să vină totuși momentul când statul român să dea de urma transacției dela Budapesta și să-și poată reclama drepturile.

Anume, se spune în cercurile înalte locale, că Budapesta a mijlocit cumpărarea jidanului botezat dela Arad, cu scopul de

a veni în ajutorul comunității maghiare din România, care vrea să editeze la Aiud un mare cotidian unguresc, de felul lui „Kelett Ujság“ dela Cluj, care a fost până mai deunăzi organul partidului maghiar din România.

În momentul când comunitatea maghiară, recte I. Elemér Gyárfás va voi să mute tipografa jidanului botezat și „martir“ dela Arad la Aiud, fiscușul și Banca Națională a României vor putea să întrebe unde au făcut onorabilii Gyárfás și cu Major transacția, unde și cu ce valută au plătit prețul și unde au plătit impozitele?

Mâna Budapestei

Dar nu pentru partea valutară și pentru partea fiscală ne ocupăm noi de această afacere. Desvâluind-o, noi vrem să relevăm partea mult mai gravă a ei, care ne arată că Budapesta dirijează și azi presa și propaganda maghiară din România. În timp ce în Ungaria nu e tolerat decât un singur cotidian românesc, care apare încâtușat și ca val de el la Cluj, la noi comunitatea maghiară vrea să-și mai facă un cotidian la Aiud, cu sprijinul din umbră al Budapestei, care mijlocește vânzări și cumpărări de tipografii pe teritoriul nostru.

În legătură cu cele de mai sus, e interesant de relevat că și unii oameni din solda lui Major Alias Mozes Béla dela Arad, care e azi „martir“ la Budapesta, au trecut — la comandă — la alte organe de presă ale comunității maghiare din România. E cazul preotului Kulcsár Kálmán, fost colaborator al lui Major Alias Mozes Béla cât timp acesta a fost în Arad, și care a trecut acum așef colaborator la „Déli Hirlap“ dela Timișoara, organ calificat

al comunității maghiare dela noi, cărula de asemenea nu-l lipsesc legăturile cu amintitul domn Pataki dela Budapesta.

Atenție, deci, la cele ce se petrec în presa maghiară dela noi.

Să nu mai avem ochii legați, cum l-am avut timp de douăzeci și doi de ani de zile!

NOTA REDACȚIEI. — Nu ne îndoiim că autoritățile noastre, îndeosebi subsecretariatul de stat al presei și propagandei și direcția presei, vor sesiza gravitatea celor semalate în corespondența de mai sus. Chestiunea pare cu atât mai interesantă, cu cât „Déli Hirlap“ de exemplu n'a apărut un timp și acum reapare iarăși, având pe frontispiciu în adevăr numele unui fost colaborator al ziarului „Erdélyi Hirlap“ din Arad, deci al lui Major Béla, care se află în prezent la Budapesta. Știăm că se adoptase principiul că atâta timp cât unghurii nu acordă românilor din Ardealul de nord libertatea de presă necesară acestora, să nu apară nici în România decât un singur cotidian maghiar. Acest singur cotidian maghiar a fost un timp „6 Oras Ujság“ dela Timișoara, dar mai nou — și acest mai nou coincide cu transacția dela Budapesta, arătată mai sus — vedem că a început să se tipărească la Timișoara și „Déli Hirlap“, care s'a tipărit mai înainte la Arad și care nici nu mai apăruse un timp. Au dat voce unghurii să mai apară în Ardealul de nord și un al doilea cotidian românesc, de s'a permis la noi reparația lui „Déli Hirlap“? Credem că unghurii n'au avut ca noi, această generositate...

Carnet timișorean

CHEFLII CARI AU REFUZAT SĂ PLĂTEASCĂ CONSUMAȚIA. — Nicolae Margău, Ștefan Mocanu și Adam Micșu, câteșl trei dela oficiul P. T., din localitate, au făcut un chef în cârciuma lui Gh. Perlade, din B-dul Regina Maria 7. La sfârșit, el au refuzat, însă, să plătească consumația. Pentru acest motiv, el au fost predați gardianului public, din post, care i a dus la comisariat. Actele li s'au dressat și pentru provocare de scandal public.

VAGABONZI ARESTAȚI. — Poliția gărl „Domnița Elena“ a arestat pe Andrei Sanislau, Arpád Nagy și Petru Pornică, fiindcă n'aveau nici un act la el și vagabondau pe teritoriul gărl.

Deasemenea, în Ronaș, a fost arestat și individul Iosif Pleger,

de 31 ani, originar din comuna Clopodia, jud. Timiș Torontal, care a fost găsit vagabondând, pe acolo, fără nici un rost și fără a poseda vreun act de identitate. Se crede că e hoț de meserie.

A FURAT O PÂINE. — Dela o sațră din târg, Ludovic Bach a furat, ieri, o pâine — și a fost arestat. Sărmanul acesta, reetând pe Jean Valjean, eroul principal din „Mizerabilii“ lui Victor Hugo, a furat-o poate de foame, care-l atât de rău sfătuitoare.

ALT HOȚ ARESTAT. Țiganul Trifu Căldăraș a fost prins, Vineri, în târgul de țară, cu o pereche de pantaloni, pe care-l furase dela un negustor. Hoțul, care e un necăstilit, a fost predat parchetului.

Sentința în atacerea fraudelor dela cărămidăria municipală

Dimitrie Buna a fost condamnat la 8 luni închisoare, iar Hugo Huss la un an și 2 luni

Se știe că la fabrica de cărămidă a municipiului Timișoara, în 1937, pe vremea când director al întreprinderii era Dimitrie Buna, s'au comis fraude în sumă de 480.000 lei, descoperite, însă, abia mult mai târziu.

Vinovat principal al acestor fraude a fost găsit Hugo Huss, magazionerul cărămidăriei comunale. Cu el a fost făcut solidar și Dimitrie Buna, vinovat de neglijență în serviciu și complicitate la fraude.

Acțiunea primăriei contra acestor doi vinovați a ajuns să se judece, abia în cursul săptămânii expirate, în fața curții criminale, în completul dlor consilieri: Gh. Lambrino, președinte, Safirescu, Ianculescu și Barbat și procuror general Dragomirescu.

Desbaterile au durat o zi întreagă.

D. procuror general Dragomirescu a făcut un aspru rechizitoriu și a cerut pedepsirea e-

xemplară a vinovaților.

Acuzarea, prin reprezentantul primăriei, pe lângă pedepsirea celor vinovați, a cerut despăgubiri în sumă de 480.000 lei, valoarea cărămizilor sustrate de Hugo Huss, cu complicitatea lui Dimitrie Buna.

Partea civilă a cerut indemnizație pentru Hugo Huss și achietarea lui Dimitrie Buna.

Pronunțarea sentinței a fost amânată pentru Luni 9 l. c., apoi pentru ziua de Vineri 13 l. c., pe când au fost citați încă serie de martori propuși de primărie.

Cauza s'a desbătut, ieri, din nou. După ample desbateri Curtea a dat o sentință, prin care condamnă pe Dimitrie Buna la 8 luni închisoare, iar pe Hugo Huss la un an și 2 luni.

Amândoi condamnații au fost obligați, în solidar, la plata daunelor de 480.000 lei către primărie.

Fiul rabinului Ostrecher din Arad condamnat la 3 ani închisoare pentru sabotaj financiar

În fața instanței speciale de pe lângă Tribunalul Timiș Torontal, în completul: Ma. Inescu -Chioschi și dr. Marina, tar greșier D. Cotoșman, — s'a desbătut Vineri, la orele 6 d. m., un interesant caz de sabotaj financiar.

Acuzatul, Solomon Ostrecher, student talmudist, în vârstă de 20 ani, e-te fiul rabinului Ostrecher din Arad, care, în ziua de 1 Decembrie a. c., a fost prins în gara Domnița Elena, având asupra sa 3110 pengő, pe care a venit să-l schimbe la Timișoara.

Odată cu Solomon Ostrecher a mai fost arestat și Eugen Lefcovici, deasemeni din Arad, asupra cărui s'a găsit suma de 230.000 lei în bani românești, precum și 800 pengő.

Amândoi au fost conduși la Chistura poliției, unde au fost percheziționați și interogați.

O afacere cu tâlc

La poliție, Eugen Lefcovici a declarat, că cel 800 pengő nu sunt ai săi și că, în momentul arestării, Solomon Ostrecher l-a băgat în buzunarul său, fapt pe care acesta din urmă a sfârșit prin a-l recunoaște.

Pe baza celor constatate, cu actele dressate, cei doi arestați au fost predați parchetului. La Instrucție, Eugen Lefcovici a făcut dovada că nu ure nici un amestec cu Solomon Ostrecher, iar în ce privește suma de 450.000 lei găsită asupra sa, era destinată unor facturi.

Eugen Lefcovici a fost pus în libertate, iar contra lui Solomon Ostrecher s'a emis mandat de arestare, care a fost confirmat de tribunal.

Un trusou care n'a doze noroc

Acest caz s'a desbătut, Vineri

seara, în fața instanței speciale pentru judecarea delictelor de sabotaj.

Pentru a-și ușura situația, Solomon Ostrecher, a declarat că este flu de rabin sărac și că cel aproape 4000 pengő l-a primit, la data de 28 Nov. a. c. dela viitorul său cumnat din Ungaria, un d. ans de dotă, pentru a cumpăra trusoul de mireasă, iar cu cel mai rămâne să înceapă ceva comerț.

La Timișoara a venit să cumpere trusoul pentru logodnic sa. Aceasta pentru că să nu se vadă la Arad, că el flu de rabin sărac, care trăește din ajutorul comunității evreiești, arban să facă asemenea cumpărături.

Ei a mai adăugat, că a venit cu intenția de a declara, Băncii Naționale, devizele străine de le avea asupra sa, dar n'a mai avut timpul s'o facă, deoarece a fost arestat în gară, în momentul sosirii.

Sentința

Apărătorii săi, dnii Adrian Brudariu și C. Nicău, au încercat să demonstreze că nu poate fi vorba de sabotaj financiar, ci de o simplă contravenție la legea devizelor.

Procurorul a dovedit contrariul. Printr'un aspru rechizitoriu a cerut pedepsirea inculpatului pentru delictul de sabotaj financiar, care se pedepsește cu dela 5 la 25 ani închisoare.

Tribunalul, după deliberare a dat o sentință prin care condamnă pe Solomon Ostrecher la 3 ani închisoare și confiscă în folosul statului suma de 3510 pengő, cari în bani românești face peste 125.000 lei.